הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
Central Bureau of Statistics
دائرة الإحصاء المركزية

מדינת ישראל

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il; דוא"ל: info@cbs.gov.il; פקס: 02-6521340

ירושלים, י"ד בתמוז, תשפ"ב
13 ביולי 2022
225/2022

פריון העבודה וחסמים להשקעות במכונות ובציוד במגזר העסקי
Labour Productivity and Obstacles to Capital Formation in Equipment and Machinery in the Business Sector

מהשוואות שנעשו בנתונים מצרפיים של ה-OECD עולה כי מלאי ההון במגזר העסקי בישראל (הכולל מכונות וציוד, כלי רכב ומבנים) נמוך במידה ניכרת מהרמה הממוצעת של מדינות ה-OECD ובפרט מזו של מדינות הסמן.[1] ממצא זה קשור ישירות לרמה הממוצעת הנמוכה יחסית של פריון העבודה (התוצר לשעת עבודה) במגזר העסקי בישראל לעומת מדינות ה-OECD ומדינות הסמן.

על רקע הממצאים הללו, נערך בחודש מאי האחרון סקר השקעות ופריון בקרב חברות במגזר העסקי בענפי כלכלה שונים. שאלון הסקר (שהיה חלק מהפרק המתחלף בסקר מגמות בעסקים) הוא פרי של שיתוף פעולה מחקרי בין מכון אהרן למדיניות כלכלית שבאוניברסיטת רייכמן, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ובנק ישראל. מטרתו היא איתור של החסמים השונים להשקעות בהון במגזר העסקי.

הגורם העיקרי המשפיע על התפוקה לשעת עבודה

מנהלים החברות התבקשו לציין מהו הגורם המשפיע ביותר על התפוקה לשעת עבודה מתוך רשימה סגורה של 5 אפשרויות: א. היקף הביקושים; ב. חסמים רגולטוריים; ג. ציוד וטכנולוגיה; ד. איכות העובדים; ה. איכות הניהול.

- בענפי המסחר, המלונאות והשירותים העסקיים (שהם חלק מענפי השירותים) יותר מ-50% מהמנהלים ציינו שאיכות העובדים היא הגורם המשפיע ביותר על התפוקה לשעת עבודה בחברתם.
- בענפי המסחר הקמעוני, חברות קטנות ובינוניות (שבהן עד 100 מועסקים) מעריכות שאיכות העובדים הוא הגורם המשפיע ביותר על פריון העבודה בחברתם. לעומת זאת, בחברות שבהן יותר מ-100 מועסקים רק כ-14% מהמנהלים מגדירים גורם זה כמשפיע ביותר וכ-50% מהמנהלים מעריכים שהיקף הביקושים הוא הגורם המשמעותי לפריון העובדה בחברתם.
- בענף שירותי מזון ומשקאות (מסעדות ואולמות אירועים) כ-39% מהמנהלים ציינו ש"היקף הביקושים" הוא הגורם המשפיע ביותר, ורק כ-19% מהמנהלים ציינו שאיכות העובדים הוא הגורם המשפיע ביותר.
- בענף שירותי מידע ותקשורת (שירותי הייטק) כ-27% מהמנהלים ציינו שאיכות הניהול היא הגורם המשפיע ביותר על התפוקה לשעת עבודה.

[1] קבוצת מדינות הסמן כוללת את אוסטרייה, דנמרק, פינלנד, הולנד ושוודיה. היא נבחרה במכון אהרן לצורך עריכת השוואות בין-לאומיות מאקרו-כלכליות. מדינות הסמן הן מדינות בסדר הגודל של ישראל מבחינת האוכלוסייה ואופי הצמיחה הכלכלית הנשען על הון אנושי, אבל רמת התוצר לנפש והפריון שלהן גבוהים יותר, ושיעורי העוני נמוכים יותר.

כתבו: דניאל רואש, אליאב אורנבך ושמעון רוזנברג – אגף עסקים-כלכלה
לקבלת הסברים נא לפנות למרכז למידע סטטיסטי 02-6592666
או באמצעות טופס פנייה מקוון

- בענף שירותים פיננסיים וביטוח (כולל בנקים וחברות ביטוח) 70% מהמנהלים ציינו שחסמים רגולטוריים הם הגורם המשפיע ביותר על התפוקה לשעת עבודה.
- בענף שירותי תחבורה, הובלה ואחסנה, דואר ובלדרות 40% מהמדווחים ציינו כי איכות הניהול הוא הגורם המשפיע ביותר על תפוקת עבודה ו-38% מהמדווחים ציינו שציוד וטכנולוגיה הוא הגורם המשפיע ביותר.

הערכת הציוד הטכנולוגי בחברה

- כ-34% מהחברות בענפי התעשייה מעריכים כי ציוד החברה חדיש במידה רבה או יותר, בהשוואה לעסקים אחרים בסביבתם העסקית.
- מחלוקה של ענפי התעשייה לפי גודל העסק, עולה כי בעסקים הקטנים (שבהם 5-50 מועסקים) אחוז המדווחים על ציוד חדיש במידה רבה או יותר בהשוואה לסביבה העסקית הוא נמוך יחסית (30%), ואילו בעסקים הגדולים ביותר (שבהם יותר מ-250 מועסקים) השיעור הוא כפול ועומד על 60%.
- בהערכת חדישות הציוד של החברות בהשוואה לחברות דומות במדינות מתקדמות, שיעור העסקים בענפי התעשייה שהעריכו כי הציוד חדיש במידה רבה או יותר יורד ל-28%, ובענפי המלונאות השיעור נמוך יותר ועומד על כ-22%.

חסמים להשקעה בטכנולוגיה וחדשנות

- כ-70% מהמנהלים בענף שירותים פיננסיים וביטוח דיווחו כי חסמים רגולטוריים ובירוקרטיים מהווים מגבלה במידה רבה מאוד להשקעה בחברתם.
- בענף המלונאות, אחוז המדווחים על מגבלות חמורות הוא גבוה בצורה יוצאת דופן. 47% מהמשיבים דיווחו על חסמים בהשגת אשראי כמגבלה משמעותית (לעומת 15% בענף המסחר). 34% מהמשיבים דיווחו על חסמים רגולטוריים ובירוקרטיים כמגבלה משמעותית (לעומת 8% בענף המסחר ו-20% בענפי השירותים). כ-23.5% מהמנהלים בענף המלונאות דיווחו כי זמינות של כוח עבודה זול הוא גורם המשפיע במידה רבה על השקעות בציוד חדיש ומתקדם (מייתר השקעה בציוד חדיש). בענף שירותי מזון ומשקאות אחוז זה גבוה אף יותר ועומד על 30%.
- במרבית הענפים החסם המשמעותי ביותר להשקעה בטכנולוגיה וחדשנות הוא המחסור בעובדים המתאימים להפעלתם. אחוז זה עמד על 25% בענף שירותי מידע ותקשורת (שירותי הייטק), 23% בשירותים עסקיים[2] ו-22% בתעשייה.
- בקרב עסקים גדולים בתעשייה (שבהם יותר מ-250 מועסקים), רק 11% מהמשיבים דיווחו כי מחסור בעובדים מקצועיים הוא חסם משמעותי להשקעה בציוד ומכונות.

לשאלון הסקר

[2] פעילויות בנדל"ן, שירותים מקצועיים ועוד ושירותי ניהול ותמיכה